

EDİTÖRLERDEN

EDITOR'S LETTER / VON DEN EDITOREN

Alevilik Bektaşılık Araştırmaları Dergisi 2017 / Yaz 15. sayısı ile siz değerli okuyucuları ile buluşmanın sevincini yaşamaktadır. Dergi, Editörlüğümüzdeki her yeni sayısında değerli araştırmacıların yazıları, Alevi Bektaşî Kültür Enstitüsü'nün katkıları ve siz değerli okuyucularımızın teşvikleri ile daha güçlü bir şekilde yayın hayatını sürdürmektedir.

Dergimiz 15. sayısında yeni iki atıf indeksi tarafından taranmaya başlamıştır: MLA ve MIAR. Dergimizin Yayın Kurulu Üyesi olan Yrd. Doç. Dr. Haydar YALÇIN'ın katkıları ile dergimizin uluslararası görünürlüğü her geçen gün artmaktadır. Katkılarından dolayı teşekkürlerimizi sunmak isteriz. Ayrıca Dergimizin sahibi olan Alevi Bektaşî Kültür Enstitüsü de Almanya'da bilimsel ve inançsal çalışmaların daha güçlü yapılabilmesi için Almanya'da gerçekleştirilmesi çok zor olan bir süreci başarı ile tamamlamıştır. "Bektaş-i Veli Vakfı" adlı vakıf Almanya Köln merkezli kuruluşunu tamamlayarak 2017 yılında Almanya'da resmi bir vakıf statüsü kazanmış Alevi Bektaşî yoluna hizmet için çalışmalara başlamıştır. Bu bağlamda Alevi Bektaşî inanç sistemi adına toplanan en kapsamlı yazılı ve görsel arşivlerden biri vakıf binasında hizmete açılarak araştırmacıların hizmetine sunulmaya başlanmıştır. Vakfın varlığı dergimizin Almanya'daki varlığına ve çalışmalarına daha güçlü destekler sunma imkanı verecektir. Bu sebeple, Bektaş-i Veli Vakfı'nın Mütevelli Heyet Üyelerine ve Başkanına, Alevi Bektaşî Kültür Enstitüsü Yönetim Kurulu Üyelerine ve Başkanına, Dergimizin de Sahibi olan Gülizar Cengiz nezdinde teşekkürlerimizi sunmak isteriz.

Alevi Bektaşî Kültür Enstitüsü, yılda iki kez yayınladığı bilimsel dergimiz dışında da bilimsel ve kültürel faaliyetlerine devam etmektedir. Alevi Bektaşî Kültür Enstitüsü'nün her yıl düzenli bir şekilde Uluslararası düzeyde kutladığı Hıdırellez Etkinliklerinin on birincisi 7 Mayıs 2017 tarihinde Avrupa ve Türkiye'den yüzlerce katılımcı ile Hausen (Wied) Malberg'de bulunan Bektaş-i Veli Vakfının dergâhında coşku ile kutlanmıştır.

Alevi Bektaşî Kültür Enstitüsü, 2017 yılı Ekim ayı içerisinde Şahkulu Sultan Vakfı ve Orient - Institut İstanbul ortak protokolü ile "Uluslararası Alevi Ritüelleri Sempozyumu" düzenleyecektir. Bu çalışmada da önemli ilerlemeler sağlanmış olup sempozyum ile ilgili bilgiler ilgililerle paylaşılacaktır. Enstitü olarak derginin yanında

bilimsel toplantı ve yayınlarla literatüre katkı sunma inancımızı da sizlerle bu bahane ile paylaşmak istedik.

Alevilik Bektaşılık Araştırmaları Dergisi'nin bu sayısında on özlü makale, iki Derleme/mülakat yazısı ve bir kitap tanıtımına yer verilmiştir. Dergimizin “İşlevsel ve Tarihsel Bakış Açısıyla Nevruz Geleneği” adlı ilk makalesi, Belkıs Menemencioğlu Temren tarafından kaleme alınmıştır. Makalede, Nevruz geleneğinin farklı kültürlerdeki yeri ile Türk kültürü ve Bektaşi inancı içerisindeki konumu ve önemi ele alınmıştır. Bektaşi geleneği çerçevesinde Nevruz'da gerçekleştirilen ritüeller incelenerek bu uygulamaların işlevsel özellikleri üzerinde durulmuştur.

Mehmet Temizkan tarafından hazırlanan “Hilmî Efendi'de Hz. Ali ve Âl-i Abâ Algısı” adlı ikinci makalede, Sünnî inancına mensup Hilmi Efendi'nin eserlerinde “Hz. Ali” ve “Âl-i Abâ”ya duyduğu muhabbet ve saygı Bektaşi şairleriyle karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır.

Bu sayının üçüncü makalesi olan, “Hz. Ali-İfrit Cenginin Yeni Bir Nüshası” adlı çalışma, Onur Aykaç tarafından kaleme alınmıştır. Bu makalede, cenknâme yazma geleneği içerisinde Hz. Ali cenknâmelerinin yeri ve önemi üzerinde durulmuş, ayrıca Hz. Ali cenknâmelerinin yeni bir nüshası bilim dünyasına kazandırılarak bu nüsha üzerinde motif incelemesi gerçekleştirilmiştir.

Dergimizin dördüncü makalesi “Mi'racı Dair İki Farklı Yaklaşım” adını taşımaktadır. Mürüvet Harman tarafından kaleme alınan bu çalışmada, 16. yüzyıla ait *Mi'râciyye* ve *Buyruk* ve 19. yüzyılda kaleme alınan *Risâla-yi Chibil Dunyâ* adlı eserlerde yer alan mi'rac anlatıları, sembolik çözümleme ile okunmuş ve bu anlatıların sanat ve ritüellerle olan ilişkisi incelenmiştir.

Eray Yılmaz tarafından hazırlanan “Tanzimat Döneminde Bir Bektaşi'nin Hikâyesi Hüseyin Yaşar Baba Nasıl Mühlid Oldu?” adlı beşinci makalede, Tanzimat döneminde Osmanlı Devleti'nin uyguladığı kimlik politikası, Bektaşılık ve bir Bektaşi Babası olan Hüseyin Yaşar Baba örneğinde ele alınarak incelenmiştir. Bu dönemde, Osmanlı'nın uyguladığı modern kimlik politikasıyla Sünnileştirmeye çalıştığı Bektaşilere yönelttiği suçlamalar, arşiv belgeleri aracılığıyla gözler önüne serilmiş ve Bektaşilere yönelik sosyal ve siyasal yaşamdan soyutlama girişimlerinin yeniden değerlendirilmesi yapılmıştır.

“Hakk-Muhammed-Ali Dedim: Şah Hatâyî Şiirinde Estetik Bir Dinamik Olarak Niyaz ve Kaynakları” adlı 15. Sayının altıncı makalesi, Ahmet Keskin tarafından kaleme alınmıştır. Makalede, Şah İsmail Hatâyî’nin şiirlerinde “niyaz” kavramı, Alevi inanç sistemi içerisindeki anlam ve içeriği çerçevesinde ele alınmıştır. Yine Hatâyî’nin şiirlerinde *Hakk*, *Muhammed* ve *Ali* isimlerine yöneltilen niyazın Alevi-Bektaşî ritüellerindeki yeri de değerlendirilmiştir.

Dergimizin “Alevilikte Kurban Ritüeline Yapısal-İşlevsel Yaklaşım” adını taşıyan yedinci makalesi, Serkan Köse tarafından kaleme alınmıştır. Konuyla ilgili mevcut literatür ve alan araştırmalarına dayalı tespitler üzerinden hazırlanan bu makalede, Alevi inanç sistemi içerisinde oldukça önemli bir yere sahip olan kurban ritüelleri yapısal-işlevsel yaklaşım ile ele alınarak incelenmiştir. Bu çerçevede, kurban ritüelinin Alevi inanç sistemi içerisindeki işlevlerinin ritüelin yapısına etkisi tespit edilmiş ve eski Türk inançları bağlamında bu ritüelin değişim ve dönüşümü incelenmiştir.

Sönmez Alvanoğlu tarafından kaleme alınan “Türkiye’de Alevi Kimliği Tartışmaları Üzerine Bir Değerlendirme” adlı sekizinci makalede, 1980’li yıllardan bu yana tanımlanmaya çalışılan ve hakkında gerek akademik gerekse de akademi dışından çok fazla şey söylenen Alevilik ile ilgili ortaya atılan görüşlerin sorgulanması ya da bu görüşlerin sürdürülebilirliği hususundaki tartışmalara yer verilmiştir.

Dergimizin bu sayısında, Özgür Erdoğan tarafından Almanca olarak kaleme alınan “Alevitischer Religionsunterricht In Österreich” (Avusturya’da Alevi Din Dersleri) adlı dokuzuncu makalede, Avusturya eğitim ve öğretim sistemi içerisinde Alevi inancına mensup ailelerin çocuklarına yönelik Alevi din dersi verilmesinin getirdikleri ve mevcut durumu sürecin içerisinde aktif rol üstlenen yazar tarafından örnekleri ile analiz edilmiştir.

Zöhre Çetin tarafından hazırlanan “Çorum Kayı Köyü Alevilerinde Evlenme” adlı makale derginin bu sayısının onuncu makalesidir. Saha araştırmaları ile toplanan verilere dayanan bu makalede, Çorum’un Mecitözü ilçesine bağlı Kayı köyünde yerleşik Alevi inancına mensup topluluklara ait evlenme ritüelleri tespit ve tasvir edilerek Alevi inanç sistemi ve eski Türk inançları bağlamında değerlendirmelere tabii tutulmuştur.

Dergimizin bu sayısında, daha önce de belirttiğimiz gibi, iki derleme ve mülakat yazısına yer verilmiştir. Bunlardan ilki araştırmacı-yazar Ali Aksüt tarafından

hazırlanan “Elbistan Nurhak Ekinözü Afşin Aleviliği Üzerine” adlı derleme yazısıdır. Bu çalışmada, Kahramanmaraş’ın Elbistan, Nurhak, Ekinözü ve Afşin ilçelerine bağlı çeşitli yerleşim yerlerinde ikamet eden Alevi dede ve talip toplulukları arasında gerçekleştirilen saha çalışmaları üzerinden elde edilen bilgi, belge ve tespitler konu edilmiştir. Ayrıca çalışmada, yöredeki önemli Alevi ocaklarından Sinemilli Ocağı hakkında yeni birtakım tespitler bilim dünyasının dikkatine sunulmuştur.

Dergimizin bu sayısında yer verdiğimiz Ahmet Küçükalfa tarafından hazırlanan “Nimetullâhiler, Safeviler ve Nimetulâhi Röportajlar (2014 ve 2015)” adlı röportaj yazısında ise, yazar tarafından Nimetulahiliğin en üst konumunda olan kişilerle gerçekleştirilen röportajlar aracılığıyla bu tasavvufi akımın günümüzdeki durumuna dair yeni ve özgün bir bakış açısı okuyucuların dikkatine sunulmuştur.

Alevilik-Bektaşilik Araştırmaları Dergimizin bu sayısının Kitap Tanıtımı bölümünde ise, Seren Selvin Korkmaz tarafından, İssa Tözün’ün editörlüğünü üstlendiği “Alevi in Europe: Voices of migration, culture and identity” adlı kitabın Almanca tanıtımına ve değerlendirmesine yer verilmiştir.

Editörlüğünü üstlendiğimiz dergimiz Alevi Bektaşi Kültür Enstitüsü ve birçok kişinin katkılarıyla sizlerle buluşmaktadır. Öncelikli olarak değerli araştırmalarını bizimle paylaşan yazarlarımıza, hakemlerimize, kıymetli okuyucularımıza, Derginin her sayısında mutfakta görev alan Yabancı Dil Editörlerimize, Editör Yardımcıları, Yayın Kurulu Üyeleri ve Teknik Yardımcılarımıza teşekkürlerimizi arz ediyoruz. 16. sayımızda yeniden bir arada olmak temennisiyle.

Editörler
Prof. Dr. Ali YAMAN
Yrd. Doç. Dr. Mehmet ERSAL